

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

a) nazwa i siedziba, wskazanie właściwego sądu rejestrowego i numeru rejestru oraz podstawowy przedmiot działalności emitenta według Polskiej Klasyfikacji Działalności, zwanej dalej "PKD", a w przypadku gdy papiery wartościowe emitenta znajdują się w obrocie na rynku regulowanym - także wskazanie branży według klasyfikacji przyjętej przez dany rynek

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. są Spółką Akcyjną prawa handlowego z siedzibą w Ropczycach przy ul. Przemysłowej 1, zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym Sądzie Gospodarczym w Rzeszowie pod numerem KRS 0000036048. Podstawowym przedmiotem działalności jest produkcja wyrobów ogniotrwałych zakwalifikowana według działów Polskiej Klasyfikacji Działalności pod numerem 2320 Z. Spółka notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na rynku podstawowym w systemie notowań ciągłych i zakwalifikowana jest do branży przemysłu materiałów budowlanych.

b) wskazanie czasu trwania emitenta, jeżeli jest oznaczony

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

c) wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe

Spółka prezentuje sprawozdanie finansowe za bieżący okres rozpoczynający się 01 stycznia 2009 i kończący się 31 grudnia 2009 r. oraz porównywalne dane finansowe za okres od 01 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.

d) informacje dotyczące składu osobowego zarządu oraz rady nadzorczej emitenta

Skład Zarządu Spółki na dzień 31.12.2009 r. przedstawiał się następująco:

Józef Siwiec	Prezes Zarządu – Dyrektor Generalny
Marek Tymkiewicz	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Marian Darlak	Wiceprezes Zarządu ds. Jakości i rozwoju

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31.12.2009 r. przedstawiał się następująco:

Wojciech Grzybowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leon Marciniec	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Roman Wenc	Sekretarz Rady Nadzorczej
Konstantyn Lytvynov	Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Mazur	Członek Rady Nadzorczej
Oleksandr Pylypenko	Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Ubysz	Członek Rady Nadzorczej

Prokurenci:

Kazimierz Sondej
Katarzyna Stawarz-Cyzio

e) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe zawierają dane łączne - jeżeli w skład przedsiębiorstwa emitenta wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe

W skład Spółki nie wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe.

f) wskazanie, czy emitent jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Spółka jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej ZM „ROPCZYCE” S.A. i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

W skład Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2009 r. wchodziły następujące podmioty:

JEDNOSTKA DOMINUJĄCA

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A.
39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1

JEDNOSTKI ZALEŻNE:

A . Mostostal-Energomontaż S.A.
30-969 Kraków, ul. Ujastek 7

B. ZM Service Sp. z o.o.
39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1

C. Chrzanowskie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych S.A.
32-501 Chrzanów, ul. Kolonia Stella 30

D. KZMO Ropczyce Sp. z o.o.
50086 Krzywy Róg, ul. Telewizyjna 3 Ż,
Ukraina

INWESTOR STRATEGICZNY:

ZM Invest S.A.
39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1

g) w przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w czasie którego nastąpiło połączenie - wskazanie, że jest to sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu spółek, oraz wskazanie zastosowanej metody rozliczenia połączenia

W okresie sprawozdawczym Spółka nie połączyła się z innym podmiotem.

h) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez emitenta w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności

Sprawozdanie finansowe za rok 2009 zostało sporządzone przez Spółkę przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją również okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności Spółki.

i) stwierdzenie, że sprawozdania finansowe podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych, a zestawienie i objaśnienie różnic, będących wynikiem korekt z tytułu zmian zasad (polityki) rachunkowości lub korekt błędów podstawowych, zostało zamieszczone w dodatkowej nocie objaśniającej

Sprawozdanie finansowe Spółki zaprezentowane w niniejszym raporcie obejmuje dane za rok 2009 oraz dane porównywalne za 2008 rok, które nie podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych.

j) wskazanie, czy w przedstawionym sprawozdaniu finansowym lub porównywalnych danych finansowych dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania o sprawozdaniach finansowych za lata, za które sprawozdanie finansowe lub porównywalne dane finansowe zostały zamieszczone w raporcie

W przedstawionym sprawozdaniu finansowym jak i porównywalnych danych finansowych nie dokonywano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

k) opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów, ustalenia wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego i danych porównywalnych

Sprawozdanie finansowe Spółki za okres sprawozdawczy od dnia 01.01.2009 r. do 31.12.2009 r. sporządzone zostało zgodnie z zasadami rachunkowości, wynikającymi z Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach - stosownie do wymogów ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych.

Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości

Waluta funkcjonalna

Sprawozdanie finansowe Spółki ZM „ROPCZYCE” S.A. sporządzone zostało w języku polskim, w walucie polskiej (w tys. PLN)

Zastosowane zasady (polityka) rachunkowości

1) Wartości niematerialne i prawne

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej spełniające podane poniżej kryteria:

a) możliwość zidentyfikowania – kryterium to jest spełnione gdy:

- wartość niematerialna jest odrębna to znaczy, że może być oddzielona od Spółki i sprzedana, przeniesiona, licencjonowana, wynajęta lub wymieniona zarówno samodzielnie jak i wspólnie z powiązanymi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązaniami; lub
- powstała w wyniku umowy/kontraktu lub innych tytułów prawnych bez względu na to, czy te prawa są transferowane lub oddzielne od jednostki albo innych praw i obowiązków.

b) kontrola - kryterium to jest spełnione gdy Spółka jest uprawniona do uzyskiwania przyszłych korzyści ekonomicznych powstających za przyczyną danego środka i jest w stanie ograniczyć dostęp do tych korzyści osobom trzecim

c) przyszłe korzyści ekonomiczne – mogą występować w postaci przychodów ze sprzedaży bądź w postaci oszczędności kosztów

d) możliwość wiarygodnego ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia

Składnik wartości niematerialnych i prawnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości .

Po początkowym ujęciu składnika wartości niematerialnych i prawnych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dopuszcza się zmianę modelu wyceny składnika wartości niematerialnych i prawnych na model oparty na wartości przeszacowanej. Po dokonaniu zmiany metody wyceny, nowe zasady zostaną zastosowane wobec wszystkich składników należących do tej grupy aktywów w Spółce.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych, których wartość początkowa przewyższa 150.000,00 zł są weryfikowane, co najmniej na koniec każdego roku obrotowego pod względem przewidywanej ekonomicznej użyteczności.

Zastosowane roczne stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych)

a/ nabyte oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie	50 %
b/ nabyte do 1998 r. projekty wynalazcze, patenty, licencje	20 %
c/ nabyte od 1999 r. projekty wynalazcze, patenty, licencje	50 %
d/ koszty zakończonych prac rozwojowych	33,3 %

Wartości niematerialne i prawne o niskiej jednostkowej cenie nabycia (wartości początkowej do 3.500 zł), są odpisywane w koszty jednorazowo.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Głównym składnikiem wartości niematerialnych i prawnych w Spółce są koszty prac rozwojowych. Aktywowane koszty prac rozwojowych podlegają umorzeniu metodą liniową przez okres ich użytkowania. W przypadku braku możliwości odróżnienia nakładów na prace badawcze i prace rozwojowe, całość poniesionych wydatków ujmowana jest jako koszt w okresie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace badawcze są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

2) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe stanowiące budynki, maszyny i urządzenia wykorzystywane do produkcji, dostarczania produktów i świadczenia usług lub w celach zarządzania, wycenia się na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dopuszcza się zmianę modelu wyceny rzeczowych aktywów trwałych na model oparty na wartości przeszacowanej. Po dokonaniu zmiany metody wyceny, nowe zasady zostaną zastosowane wobec całej grupy rzeczowych aktywów trwałych w Spółce.

Spółka ustala wartość bilansową składników rzeczowych aktywów trwałych jako wartość godziwą na dzień ostatniego przeszacowania pomniejszoną o późniejsze umorzenie oraz łączną kwotę późniejszych odpisów z tytułu utraty wartości.

W modelu przeszacowania wartość bilansowa ustalana jest jako wartość godziwą na dzień ostatniego przeszacowania pomniejszona o późniejsze umorzenie oraz łączną kwotę późniejszych odpisów z tytułu utraty wartości.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, uzyskane w drodze decyzji administracyjnej (otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa) jak również prawo wieczystego użytkowania gruntu nabyte odpłatnie jest ujmowane w ewidencji bilansowej i może podlegać przeszacowaniu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, którego Spółka jest użytkownikiem a nie posiada tytułu prawnego jest ujmowane w ewidencji pozabilansowej.

Grunty własne / w tym: prawo wieczystego użytkowania gruntu/ nie podlegają umorzeniu.

Środki trwałe są umarzane wg metody liniowej przez określony z góry okres ekonomicznej użyteczności począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji. Środki trwałe o wartości początkowej poniżej 3.500 zł dla celów bilansowych i podatkowych amortyzowane są jednorazowo w miesiącu następującym po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji.

Środki trwałe o wartości początkowej do 150.000,00 zł są amortyzowane z zastosowaniem stawek amortyzacyjnych zgodnych z podatkowymi. Dla celów podatkowych przyjmowane są stawki amortyzacyjne wynikające z ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych określającej wysokość amortyzacji stanowiącej koszty uzyskania przychodów.

Zastosowane stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych):

- Budynki i obiekty inż. lądowej i wodnej (KŚT gr. 1 i 2)	2,5 % - 4,5 %
- Urządzenia techniczne i maszyny (KŚT gr. 3-6)	4,0 % - 30,0 %
- Środki transportu (KŚT gr. 7)	6,0 % - 20,0 %
- Pozostałe środki trwałe (KŚT gr. 8)	10,0 % - 25,0 %

W momencie likwidacji lub sprzedaży środków trwałych, wartość netto jest wyksięgowywana, a wynik likwidacji lub sprzedaży jest odnoszony w ciężar rachunku zysków i strat.

Wartości końcowe oraz okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych należy poddawać corocznym przeglądom, analizom i aktualizować stosowaną w następnych okresach bilansową stawkę amortyzacyjną.

Nie częściej niż na koniec każdego roku obrotowego w Spółce dokonuje się weryfikacji wartości bilansowych środków trwałych, w celu porównania ich z wartościami rynkowymi. W przypadku nie stwierdzenia znaczących rozbieżności pomiędzy wartością bilansową a wartością godziwą posiadanych rzeczowych aktywów trwałych, przyjmuje się ich wartości bilansowe jako wiarygodne i obowiązujące na dany rok.

3) Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W uzasadnionych przypadkach do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie zalicza się różnice kursowe z wyceny należności i zobowiązań oraz odsetki od zobowiązań finansujących wytworzenie lub nabycie środków trwałych.

Środki trwałe w budowie obejmują w szczególności:

- wydatki na nabycie gruntów,
- roboty i usługi wykonane przez jednostki obce, w tym także zakup środków trwałych w budowie od innych jednostek,
- wyroby, roboty i usługi własnej działalności gospodarczej wykonane na rzecz środków trwałych w budowie,
- koszty likwidacji nieprzeznaczonych środków trwałych (w tym również ich wartość netto) burzonych w związku ze środkiem trwałym w budowie,
- koszty częściowej likwidacji (rozbiórki, demontażu) obiektów przebudowywanych lub modernizowanych,
- nieodpłatnie otrzymane środki trwałe w budowie,
- maszyny i urządzenia przekazane do montażu lub zainstalowania przed oddaniem do eksploatacji, a także maszyny i urządzenia nie wymagające montażu lub zainstalowania,
- odsetki, prowizje i ujemne i dodatnie różnice kursowe od kredytów, pożyczek i zobowiązań za okres realizacji środka trwałego w budowie.

Do kosztów środków trwałych w budowie nie zalicza się odsetek od kredytów inwestycyjnych po zakończeniu budowy, kar i odszkodowań umownych oraz kosztów przetargów, ogłoszeń, zawierania umów, składania zamówień związanych z środkami trwałymi w budowie (obciążają one koszty działalności podstawowej).

Odpisy spowodowane trwałą utratą wartości środków trwałych w budowie księgowane są w ciężar konta pozostałych kosztów operacyjnych. W przypadku ustania przyczyny utworzenia odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości zwiększa się wartość środka trwałego w budowie o odpowiednią część odpisu i odpis podlega zaliczeniu do przychodów operacyjnych. Prezentacyjnie na dzień bilansowy w sprawozdaniu finansowym odpisy te per saldem (rozwiązane i utworzone) korygują koszty zarządu.

Na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

4) Inwestycje długoterminowe i instrumenty finansowe

Inwestycje stanowią nabyte aktywa w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Spółce należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, opcje walutowe i inne struktury opcyjne złożone z w/w transakcji
- 2) pożyczki i należności tj. pożyczki udzielone, należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności
- 3) długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych
- 4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt.

dostaw i usług i pozostałe zobowiązania

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w przychodach lub kosztach.

Przez określenie długoterminowe rozumie się aktywa, które nie mają terminu wymagalności, a jeżeli są płatne i wymagalne to termin ten jest dłuższy niż 12 miesięcy od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia lub przekracza normalny cykl operacyjny w spółkach. Aktywa te nie są przeznaczone do sprzedaży według stanu na dzień sporządzenia bilansu, choć mogą być do niej dostępne. Prezentowane są one w sprawozdaniu finansowym jako inwestycje długoterminowe.

W Spółce ujmuje się aktywo finansowe lub zobowiązanie finansowe w bilansie, w momencie, kiedy poszczególna spółka staje się stroną umowy dotyczącej instrumentu finansowego. Aktywa finansowe wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych. Zobowiązania finansowe wycenia się natomiast w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

5) Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do dalszej sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczone na sprzedaż lub mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy obejmują nabyte w celu zużycia na własne potrzeby materiały, zakupione w celu sprzedaży w stanie nie przetworzonym towary oraz wytworzone lub przetworzone, zdadne do sprzedaży produkty gotowe, a także półprodukty, jak i produkcję w toku.

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Na zapasy Spółki składają się:

- materiały i surowce na składzie
- półprodukty i produkty w toku,
- produkty gotowe,
- towary,
- zaliczki na dostawy.

Wartość i rozchód materiałów, wyrobów gotowych, produkcji w toku, półfabrykatów objętych ewidencją ilościowo-wartościową ustala się wg następujących zasad:

- a) materiały podstawowe - surowce wg cen ewidencyjnych, które są miesięcznymi cenami zakupu średnioważonymi aktualizowanymi co miesiąc
- b) pozostałe materiały i towary - wg cen ewidencyjnych aktualizowanych co miesiąc nowymi cenami zakupu,
- c) wyroby gotowe, produkcja w toku i półfabrykaty - według średniego rzeczywistego kosztu wytworzenia.

Na dzień bilansowy realizowane, zawarte umowy o usługi, wycenia się w oparciu o metodę „stopnia zaawansowania” usług. Stopień zaawansowania usługi ustala się na podstawie relacji kosztów już poniesionych do planowanych, aktualizowanych bieżąco kosztów wykonania zlecenia. Wysokość robót w toku ustalana jest na podstawie przeprowadzonych inwentaryzacji (spisy z natury) odzwierciedlających aktualny stan prac.

Celem określenia stopnia zaawansowania zlecenia prowadzona jest szczegółowa ewidencja zleceń.

Całość produkcji w toku z tytułu realizacji usług odnoszona jest w ciężar kosztów okresu bieżącego.

Przychody z realizowanych zleceń wyceniane są w oparciu o planowane przychody i stopień zaawansowania danego zlecenia. Przychód z wyceny ujmowany jest w przychodach ze sprzedaży danego sprawozdawczego okresu oraz należnościach z tytułu dostaw i usług.

Na dzień bilansowy dokonuje się odpisów aktualizujących wartość materiałów, towarów, wyrobów gotowych, półfabrykatów - jeżeli wystąpią przyczyny uzasadniające ich dokonanie – tj. w związku z istotną utratą wartości oraz w związku z ich wyceną według cen sprzedaży netto (tzw. ostrożna wycena), które zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

Urealnienie wyceny zapasów należy przeprowadzać w oparciu o analizę struktury wiekowej dokonując odpisów aktualizujących w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych w następujący sposób:

- zapasy nie wykazujące obrotu od 1 do 2 lat – 50% wartości,
- zapasy nie wykazujące obrotu powyżej 2 lat – 100% wartości.

Na urealnienie wyceny zapasów wpływają również inne czynniki i okoliczności, które powodują konieczność ich aktualizacji.

Odpisy te prezentowane są per saldo (zwiększenia i rozwiązania):

- dotyczące materiałów - jako składnik technicznego kosztu wytworzenia,
- dotyczące wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku – jako składnik kosztów zarządu.

Po zbyciu zapasów za kwotę wyższą niż ich wartość netto, w części stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą uzyskaną, a ich wartością netto utworzony odpis aktualizacyjny jest odnoszony jako zmniejszenie kosztu wytworzenia.

6) Należności i zobowiązania

W Spółce ujmuje się należności i zobowiązania z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe.

Do należności krótkoterminowych kwalifikuje się wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu wymagalności, oraz wszystkie pozostałe tytuły wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, nie będące aktywami finansowymi, a także z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy nie wykraczające poza normalny cykl operacyjny. Należności krótkoterminowe obejmują również bieżącą część należności długoterminowych.

Należności długoterminowe, to należności z innych tytułów aniżeli należności z tytułu dostaw i usług, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego, a więc w roku przyszłym i później, a także z tytułu dostaw i usług wykraczających poza normalny cykl operacyjny.

Pożyczki i należności długoterminowe są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami. W Spółce wycenia się je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Należności i roszczenia wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty, to jest z uwzględnieniem należnych odsetek. Odsetki naliczane i księgowane są na dobro przychodów finansowych. Na całą kwotę niezapłaconych odsetek od nieterminowych płatności tworzony jest odpis aktualizacyjny w ciężar kosztów finansowych.

Oszacowanie odpisów na należności wątpliwe następuje, gdy uzyskanie pełnej kwoty należności przestaje być prawdopodobne, na podstawie analizy sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika oraz na podstawie struktur wiekowych sald należności. Po upływie 6 miesięcy od daty wymagalności płatności za sprzedane wyroby i braku wpływu należności dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości 50 % wątpliwej należności, a po upływie 1 roku 100% należności. Odpisów aktualizujących należności

dokonywane również w sytuacji powzięcia informacji o zagrożeniu zapłaty za dany towar w wysokości 100% wątpliwej należności.

Utworzone odpisy aktualizujące należności (per saldo rozwiązanie i utworzenie) korygują koszty sprzedaży

Pod pojęciem zobowiązania rozumie się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów w Spółce.

Zobowiązania krótkoterminowe to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług w normalnym cyklu produkcyjnym, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe obejmują zobowiązania lub ich część, w stosunku do której termin wymagalności przypada co najmniej po upływie roku licząc od dnia bilansowego.

W pozycji tej wykazuje się również długoterminową część kredytów bankowych i pożyczek, a także z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy wykraczające poza normalny cykl operacyjny. Podział kredytu i pożyczki na część długo i krótkoterminową następuje na zasadach opisanych wyżej.

Zobowiązania finansowe z tytułu kredytów i pożyczek wycenia się w momencie ich początkowego ujęcia w księgach w cenie nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonych o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. W następnych okresach, kredyty i pożyczki są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się wszystkie koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczaniu zobowiązania.

Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, tzn. że do zobowiązań, których termin wymagalności już minął dolicza się odsetki za zwłokę w zapłacie.

Zobowiązania i należności długo i krótkoterminowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia, co oznacza, iż na dzień bilansowy należności wycenione zostaną według kursu kupna dewiz a zobowiązania według kursu sprzedaży dewiz banku wiodącego dla Spółki.

Dodatnie różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia należności i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych korygują odpowiednio przychody ze sprzedaży i koszt wytworzenia sprzedanych produktów.

Ujemne różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia należności i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych korygują odpowiednio koszty sprzedaży i koszt wytworzenia sprzedanych produktów.

W uzasadnionych przypadkach ujemne i dodatnie różnice kursowe odnosi się w koszt wytworzenia środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

7) Środki pieniężne

Środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują: środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz lokaty i krótkoterminowe papiery wartościowe z terminem zapadalności do 3-ech miesięcy

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. W przypadku środków zgromadzonych na rachunkach bankowych wartość nominalna obejmuje doliczone lub ewentualnie potrącone przez bank odsetki.

Krajowe środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej. Wpływ walut na dewizowy rachunek bankowy wycenia się wg kursu kupna walut stosowanych na ten dzień przez bank prowadzący rachunek dewizowy, zaś rozchód walut wycenia się wg kursu sprzedaży banku stosowanego na dzień ich rozchodu.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu natychmiastowego kursu zamknięcia na ten dzień ustalonego przez bank wiodący dla Spółki.

8) Rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótko- i długoterminowe

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują wydatki dotyczące miesięcy następujących po okresie objętym sprawozdaniem finansowym, wycenione w wysokości faktycznie poniesionej /min. ubezpieczenia majątkowe i osobowe, gwarancje ubezpieczeniowe, koszty prac rozwojowych do momentu przyjęcia na wartości niematerialne i prawne, prenumeraty i inne wydatki dot. przyszłych okresów/, które da się jednoznacznie określić i przyporządkować do tych okresów. Wydatki te – z wyłączeniem ubezpieczeń i kosztów prac rozwojowych oraz innych, o wartościach istotnych - są rozliczane jednorazowo w koszty stycznia – w roku, którego dotyczą.

Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej Spółki, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są na dzień bilansowy w rozliczeniach międzyokresowych długoterminowych.

Wydatki o wartościach istotnych - są rozliczane proporcjonalnie do okresu czasu którego dotyczą, natomiast pozostałe są rozliczane jednorazowo w koszty stycznia – w roku, którego dotyczą.

9) Kapitały własne

Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej według ich rodzajów i zasad określonych przepisami prawa, statutu.

Kapitał własny obejmuje kapitał podstawowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwowy, zysk (strata) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze handlowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Handlowym. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd. Do czasu zarejestrowania zmiany, kwoty wniesione przez akcjonariuszy powinny być wykazywane jako rozrachunki.

Kapitał podstawowy (akcyjny) może być obniżony poprzez umorzenie akcji jedynie w przypadku gdy statut spółki to przewiduje.

Wycena kapitału podstawowego w pasywach bilansu następuje w wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z podziału zysku, przeniesienia z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny oraz nadwyżki wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Pozostała część kosztów emisji zaliczana jest do kosztów finansowych.

Kapitał zapasowy (w momencie zastosowania MSR) powiększony jest także o aktualizację wyceny rzeczowych aktywów trwałych, będącego skutkiem przeszacowania środków trwałych na mocy odrębnych ustaw.

Zmniejszenia i zwiększenia kapitału zapasowego następują na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia, z wyjątkiem ruchu na kapitale z aktualizacji wyceny, który zostaje potwierdzony uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy po fakcie.

Udziały lub akcje własne wyceniane są w cenie nabycia i wykazywane w kwocie ujemnej w kapitale własnym.

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny tworzony jest w związku z wyceną instrumentów finansowych, oraz wyceną majątku spółek do wartości godziwej.

10) Rezerwy na zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na Spółce ciąży obowiązek /prawny lub zwyczajowy/ wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień bilansowy, czyli:

- a) kwotą – jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami Spółka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność - niepewność jednak nie usprawiedliwia tworzenia nadmiernych rezerw, ani celowego zawyżania zobowiązań, dyskontując rezerwy – jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, uwzględniając zdarzenia przyszłe, takie jak zmiany prawne i zmiany technologiczne, jeśli dysponuje się wystarczającymi dowodami na to, że zmiany takie nastąpią, nie uwzględniając zysków z przypuszczalnych likwidacji aktywów, nawet, jeśli przypuszczalna likwidacja jest blisko związana ze zdarzeniem, które jest przyczyną powstania rezerwy.

Rezerwy tworzone są na poniższe tytuły:

- udzielone gwarancje i poręczenia,
- skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,
- odprawy emerytalno-rentowe,
- przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją
- inne przyszłe zobowiązania, mogące istotnie wpłynąć na sytuację Spółki w przyszłym okresie.

Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się min.:

- koszty nie wykorzystanych urlopów wraz ze składkami ZUS,
- rezerwy na nie wypłacone premie dla pracowników, prokurentów i członków zarządu,
- rezerwa na przyszłe koszty finansowe
- rezerwa na koszty celem zachowania współmierności przychodów i kosztów,
- inne przyszłe zobowiązania, w tym. min: prowizje od sprzedanych produktów, koszty audytu, opłaty licencyjne i produktowe,

Rozliczenia międzyokresowe bierne wykazuje się w pozycji bilansu – Rezerwy na zobowiązania.

11) Rezerwy na świadczenia pracownicze

Pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych, które są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z zasadami wynagradzania w Spółce. Wysokość świadczeń zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy.

Wartość zobowiązań Spółki z tytułu odpraw emerytalno-rentowych wyliczana jest przez licencjonowanego aktuariusza raz w roku lub częściej, w przypadku wystąpienia istotnych zmian w strukturze zatrudnienia pracowników.

12) Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

W odniesieniu do przejściowych różnic między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów trwałych a ich wartością podatkową Spółka ustala aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego, która jest ujmowana w sprawozdaniu finansowym „per saldo”.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Rezerwa na podatek odroczony jak również aktywowany podatek dochodowy muszą być analizowane i rozliczane w okresach miesięcznych w oparciu o tytuły, na podstawie których zostały utworzone.

Podatek odroczony powinien być wykazywany w rachunku zysków i strat w pozycji „Podatek dochodowy”.

Podatek odroczony dotyczący pozycji, które w danym okresie zwiększyły lub zmniejszyły bezpośrednio kapitał własny ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

13) Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych, które ujmuje się w sprawozdaniu jako zaliczki na poczet dostaw
- zafakturowane dostawy kontrahentom zagranicznym /eksport i WDT/, które jeszcze nie zostały dostarczone do miejsca przeznaczenia /z uwzględnieniem warunków dostawy na bazie INCOTERMS 2000/.

14) Zasady ewidencji przychodów i kosztów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty ujmowane są w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że poszczególne spółki uzyskają korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

W Spółce przychody ujmuje się, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów,
- Spółka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,

- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione, oraz te, które zostaną poniesione przez Spółkę w związku z transakcją można wycenić w wiarygodny sposób.

W Spółce ewidencjonuje się koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym. Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmuje koszty bezpośrednie z nimi związane oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich, co szczegółowo przedstawiono poniżej.

Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakim się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część kosztów stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwanymi w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia produktu, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży netto takiego samego lub podobnego produktu, pomniejszonej o przeciętnie osiągany przy sprzedaży, a w przypadku produkcji w toku – także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia.

Cześć stałych pośrednich kosztów produkcji, która nie odpowiada poziomowi kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych stanowi koszt okresu, w którym została poniesiona.

Przychody i koszty dotyczące tej samej transakcji ujmowane są równolegle - zasada współmierności.

Koszty, w tym gwarancje i inne koszty, które będą ponoszone po dostarczeniu towarów, można wycenić w wiarygodny sposób, jeżeli zostały spełnione inne warunki ujmowania przychodów. Nie można natomiast ujmować przychodów, jeżeli nie jest możliwa wiarygodna wycena kosztów. W takim przypadku kwoty zapłaty już otrzymane ze sprzedaży towarów ujmuje się jako zobowiązanie.

Przychody z tytułu odsetek, dywidend, tantiem ujmuje się w oparciu o następujące zasady:

- odsetki ujmuje się sukcesywnie w miarę upływu czasu z uwzględnieniem efektywnej rentowności osiągniętej z tytułu użytkowania aktywów,
- tantiemy ujmuje się w oparciu o zasadę memoriału, zgodnie z istotą stosownej umowy oraz
- dywidendy ujmuje się w momencie ustalenia praw udziałowców do ich otrzymania.

15) Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walucie obcej operacje gospodarcze ujmuje się w ciągu roku w walucie funkcjonalnej dla Spółki, odpowiednio po kursie:

- a) pozycje pieniężne w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia,
- b) pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- c) pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona. Wartość bilansową pozycji ustala się w powiązaniu z innymi stosownymi standardami.

Wszystkie różnice kursowe powstałe w wyniku zmian kursów wymiany walut po dacie transakcji są odnoszone w ciężar rachunku zysków i strat.

16) Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat obejmuje część bieżącą i odroczoną. Bieżące zobowiązanie podatkowe poszczególnych spółek jest ustalane na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów podatkowych i ustalonego dochodu do opodatkowania.

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody bilansowej, uwzględniającej różnice przejściowe między wykazaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową.

17) Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto Spółki za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Poniżej zostały przedstawione opublikowane nowe standardy i interpretacje KIMSF, które zostały opublikowane przez Radę ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i są obowiązujące dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2009 i później.

▣ MSSF 8 „Segmenty operacyjne”

Standard MSSF 8 został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 30 listopada 2006 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. MSSF 8 zastępuje MSR 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności”. Standard ten określa nowe wymagania wobec ujawnień informacji dotyczących segmentów działalności, a także informacji dotyczących produktów i usług, obszarów geograficznych, w których prowadzona jest działalność oraz głównych klientów. MSSF 8 wymaga „podejścia zarządczego” do sprawozdawczości o wynikach finansowych segmentów działalności.

▣ Zmiana do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”

Zmiana do MSSF 2 została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 17 stycznia 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Zmiana do Standardu dotyczy dwóch kwestii: (1) wyjaśnia, że warunkami nabycia uprawnień są tylko warunek świadczenia usługi oraz warunek związany z wynikami operacyjnymi jednostki, pozostałe cechy programu płatności w formie akcji nie są uznawane jako warunki nabycia uprawnień oraz (2) Standard uściśla, że ujęcie księgowe anulowania programu powinno być jednakowe, niezależnie od tego czy było dokonane przez jednostkę, czy lub inną stronę transakcji.

▣ Zmiana do MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”

Zmiana do MSR 23 została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 marca 2007 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Zmiana ta wymaga od jednostek gospodarczych kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego, związanych bezpośrednio z nabyciem, budową lub wytworzeniem kwalifikującego się składnika aktywów (tj. takiego, który wymaga znaczącego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży). W ramach tej zmiany usunięto możliwość natychmiastowego rozpoznania tych kosztów w rachunku zysków i strat okresu, w którym je poniesiono.

▣ KIMSF 13 „Programy lojalnościowe dla klientów”

Interpretacja KIMSF 13 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 28 czerwca 2007 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie ujęcia księgowego transakcji wynikających z wdrożonych przez jednostkę programów lojalnościowych dla swoich klientów takich jak np. karty lojalnościowe czy programy punktowe.

W szczególności, KIMSF 13 wskazuje prawidłowy sposób ujęcia zobowiązań wynikających z konieczności dostarczenia darmowych lub po obniżonych cenach produktów bądź usług klientom realizującym uzyskane przez siebie „punkty”.

- KIMSF 14 „Pułap dla aktywów z tytułu programu określonych świadczeń, minimalne wymogi w zakresie finansowania i ich wzajemne oddziaływanie”

Interpretacja KIMSF 14 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 9 lipca 2007 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera ogólne wytyczne jak zgodnie z MSR 19 należy dokonać oceny pułapu dla nadwyżki wartości godziwej aktywów programu ponad bieżącą wartość zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń, która może być rozpoznana jako aktyw. Ponadto, KIMSF 14 objaśnia, w jaki sposób statutowe lub umowne wymogi w zakresie minimalnego finansowania mogą wpływać na wysokość aktywa lub zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń.

- MSR 1 (Z) „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Zmieniony MSR 1 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 września 2007 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Wprowadzone przez Spółkę zmiany dotyczą głównie kwestii prezentacyjnych w zakresie rachunku wyników, gdzie Spółka wybrała prezentację dwóch rachunków wyników (rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów), a także zmian w prezentacji kapitałów własnych. Zmiany te miały na celu poprawę zdolności użytkowników sprawozdań finansowych do analizy i porównań informacji w nich zawartych.

- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: Prezentacja” i MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Zmiany do MSR 32 i MSR 1 zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 14 lutego 2008 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Zmiany odnoszą się do podejścia księgowego dla niektórych instrumentów finansowych, które charakteryzują się podobieństwem do instrumentów kapitałowych, ale są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe. Zgodnie z nowym wymogiem Standardu instrumenty finansowe, takie jak instrumenty finansowe z opcją sprzedaży oraz instrumenty, które nakładają na spółkę obowiązek wypłaty udziału w aktywach netto tylko w przypadku likwidacji spółki, po spełnieniu określonych warunków, są prezentowane jako kapitał własny.

- Poprawki do MSSF 2008

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w maju 2008 roku szereg „Poprawek do MSSF”, które zmieniają 20 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Większość zmian będzie obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r.

- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” i MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”.

Zmiany do MSSF 1 i MSR 27 zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 22 maja 2008 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Zmieniony standard umożliwia jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy użycie domniemanego kosztu, ustalonego albo jako wartość godziwa, albo wartość bilansowa zgodnie z uprzednio stosowanymi zasadami rachunkowości, w celu określenia początkowego kosztu inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” – „Kryteria uznania za pozycję zabezpieczoną”.

Zmiany do MSR 39 „Kryteria uznania za pozycję zabezpieczoną” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 31 lipca 2008 r. i obowiązują dla okresów rocznych

rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Zmiany zawierają wyjaśnienie jak należy w szczególnych okolicznościach stosować zasady określające, czy zabezpieczane ryzyko lub część przepływów pieniężnych spełniają kryteria uznania za pozycję zabezpieczaną. Wprowadzono zakaz wyznaczania inflacji jako możliwego do zabezpieczenia komponentu instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej. Zmiany zabraniają także włączania wartości czasowej do jednostronnie zabezpieczanego ryzyka, gdy opcje traktuje się jako instrument zabezpieczający.

□ Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnianie informacji”.

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnianie informacji” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 5 marca 2009 r. i obowiązują od dnia 1 stycznia 2009 r. Zmiany wprowadzają trzystopniową hierarchię na potrzeby ujawniania wyceny wartości godziwej oraz wymóg zamieszczania dodatkowych ujawnień dotyczących względnej wiarygodności wyceny wartości godziwej. Ponadto zmiany wyjaśniają i rozszerzają istniejące wcześniej wymagania w zakresie ujawnień dotyczących ryzyka płynności.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości za wyjątkiem dodatkowych lub nowych ujawnień. Spółka obecnie analizuje konsekwencje oraz wpływ zastosowania powyższych nowych standardów oraz interpretacji na sprawozdania finansowe.

Nowe standardy oczekujące na wdrożenie przez jednostkę

Poniżej zostały przedstawione opublikowane nowe standardy i interpretacje KIMSF, które zostały opublikowane przez Radę ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednakże nie obowiązujące w bieżącym okresie sprawozdawczym.

□ MSSF 3 (Z) „Połączenia jednostek gospodarczych”

Zmieniony MSSF 3 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 10 stycznia 2008 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Zmieniony standard nadal stosuje metodę nabycia do połączeń jednostek gospodarczych, lecz z pewnymi istotnymi zmianami. Na przykład, wszystkie płatności dokonane z tytułu nabycia przedsiębiorstwa należy ujmować według wartości godziwej w dniu nabycia, przy czym płatności warunkowe klasyfikowane jako zobowiązanie, podlegają późniejszej ponownej wycenie przez rachunek zysków i strat. Dodatkowo zmieniony standard zawiera nowe wytyczne dla zastosowania metody nabycia, w tym traktowanie kosztów transakcji jako kosztu okresu, w który został on poniesiony. Ponadto, wprowadzone zmiany zawierają możliwość wyboru ujęcia udziałów mniejszości (udział nie sprawujący kontroli) albo według wartości godziwej albo ich proporcjonalnego udziału w zidentyfikowanych aktywach netto przejmowanej jednostki.

Spółka zacznie stosować standard do rocznych sprawozdań finansowych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r.

□ MSR 27 (Z) „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”

Zmieniony MSR 27 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 10 stycznia 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Standard wymaga, aby efekty transakcji z udziałowcami mniejszościowymi były ujmowane bezpośrednio w kapitale, o ile zachowana jest kontrola nad jednostką przez dotychczasową jednostkę dominującą. Standard również uszczegóławia sposób ujęcia w przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną, tzn. wymaga przeszacowania pozostałych udziałów do wartości godziwej i ujęcie różnicy w rachunku zysków i strat.

Spółka zacznie stosować MSR 27 (zmieniony) prospektywnie do transakcji z udziałowcami mniejszościowymi (posiadaczami udziałów nie uprawniających do sprawowania kontroli) od sprawozdań rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r.

▫ Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 „Instrumenty wbudowane”.

Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 „Instrumenty wbudowane” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 marca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych zakończonych 30 czerwca 2009 r. lub po tej dacie.

Poprawki precyzują zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 wydane w październiku 2008 r. w zakresie instrumentów wbudowanych. Zmiany uściślają, że w ramach reklasyfikacji aktywa finansowego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wszystkie instrumenty wbudowane muszą zostać ocenione i, jeżeli to konieczne, odrębnie zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym.

Spółka zastosuje zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 od 1 stycznia 2010 r.

▫ Poprawki do MSSF 2009

Rada ds Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała 16 kwietnia 2009 r. „Poprawki do MSSF 2009”, które zmieniają 12 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Większość zmian będzie obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2010 r.

▫ Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 lipca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiany wprowadzają dodatkowe wyłączenia od dokonywania wyceny aktywów na dzień przejścia na MSSF dla spółek działających w sektorze naftowym i gazowym.

▫ Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”

Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 czerwca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiany precyzują ujęcie płatności w formie akcji rozliczanych gotówkowo wewnątrz grupy kapitałowej. Zmiany uściślają zakres MSSF 2 oraz regulują łączne stosowanie MSSF 2 oraz innych standardów. Zmiany wprowadzają do standardu zagadnienia uregulowane wcześniej w interpretacjach KIMSF 8 oraz KIMSF 11.

▫ KIMSF 12 „Porozumienia o świadczeniu usług publicznych”

Interpretacja KIMSF 12 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 30 listopada 2006 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 29 marca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie zastosowania istniejących standardów przez podmioty uczestniczące w umowach koncesji na usługi między sektorem publicznym a prywatnym. KIMSF 12 dotyczy umów, w których zlecający kontroluje to, jakie usługi operator dostarczy przy pomocy infrastruktury, komu świadczy te usługi i za jaką cenę.

▫ KIMSF 15 „Umowy w zakresie sektora nieruchomości”

Interpretacja KIMSF 15 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 3 lipca 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera ogólne wytyczne jak należy dokonać oceny umowy o usługi budowlane, aby określić, czy jej skutki powinny być prezentowane w sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSR 11 Umowy o usługę budowlaną czy MSR 18 Przychody. Ponadto, KIMSF 15 wskazuje, w którym momencie należy rozpoznać przychód z tytułu wykonania usługi budowlanej.

▫ KIMSF 16 „Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkę zagraniczną”

Interpretacja KIMSF 16 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 3 lipca 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera ogólne wytyczne

dotyczące określenia, czy istnieje ryzyko zmian kursów walutowych w zakresie waluty funkcjonalnej jednostki zagranicznej i waluty prezentacji na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej. Ponadto, KIMSF 16 objaśnia, która jednostka w grupie kapitałowej może wykazać instrument zabezpieczający w ramach zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkę zagraniczną, a w szczególności czy jednostka dominująca utrzymująca inwestycję netto w jednostkę zagraniczną musi utrzymywać także instrument zabezpieczający. KIMSF 16 objaśnia także, jak jednostka powinna określać kwoty podlegające reklasyfikacji z kapitału własnego do rachunku zysków i strat dla zarówno instrumentu zabezpieczającego, jak i pozycji zabezpieczanej, gdy jednostka zbywa inwestycję.

Spółka zacznie stosować KIMSF 16 od sprawozdań rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r.

□ KIMSF 17 „Dystrybucja do właścicieli aktywów nie będących środkami pieniężnymi”

Interpretacja KIMSF 17 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 27 listopada 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie momentu rozpoznania dywidendy, wyceny dywidendy oraz ujęcia różnicy pomiędzy wartością dywidendy a wartością bilansową dystrybuowanych aktywów.

Spółka zacznie stosować KIMSF 17 od sprawozdań rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r.

□ KIMSF 18 „Przeniesienie aktywów od klientów”

Interpretacja KIMSF 18 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 29 stycznia 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie ujęcia przeniesienia aktywów od klientów, mianowicie, sytuacje, w których spełniona jest definicja aktywa, identyfikację oddzielnie identyfikowalnych usług (świadczonych usług w zamian za przeniesione aktywo), ujęcie przychodu i ujęcie środków pieniężnych uzyskanych od klientów.

Spółka zacznie stosować KIMSF 18 od sprawozdań rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r.

l) wskazanie średnich kursów wymiany złotego, w okresach objętych sprawozdaniem finansowym i porównywalnymi danymi finansowymi, w stosunku do euro, ustalanych przez Narodowy Bank Polski, w szczególności:

- kursu obowiązującego na ostatni dzień każdego okresu,
- kursu średniego w każdym okresie, obliczonego jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, a w uzasadnionych przypadkach - obliczonego jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień danego okresu i ostatni dzień okresu go poprzedzającego,
- najwyższego i najniższego kursu w każdym okresie

2009 rok

Kurs EURO obowiązujący na 31.12.2009 r.	4,1082
Średnia arytmetyczna EURO za 12 miesięcy 2009 r.	4,3406
Najwyższy kurs EURO w 2009 r.	4,8999
Najniższy kurs EURO w 2009 r.	3,9170

2008 rok

Kurs EURO obowiązujący na 31.12.2008 r.	4,1724
Średnia arytmetyczna EURO za 12 miesięcy 2008 r.	3,5321
Najwyższy kurs EURO w 2008 r.	4,1848
Najniższy kurs EURO w 2008 r.	3,2026

m) wskazanie co najmniej podstawowych pozycji bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływu środków pieniężnych ze sprawozdania finansowego i porównywalnych danych finansowych, przeliczonych na euro, ze wskazaniem zasad przyjętych do tego przeliczenia

1) wybrane pozycje bilansu wyrażone w EURO obliczono przyjmując średni kurs EURO, odpowiednio:

- na dzień 31.12.2009 roku, tj.: 4,1082 PLN
- na dzień 31.12.2008 roku, tj.: 4,1724 PLN

2) wybrane pozycje rachunku zysków i strat wyrażone w EURO obliczono przyjmując kurs EURO stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, odpowiednio:

- 12 miesięcy 2009 roku, tj. : 4,3406 PLN
- 12 miesięcy 2008 roku, tj. : 3,5321 PLN

3) przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności finansowej i przepływy pieniężne netto razem wyrażone w EURO obliczono przyjmując kurs EURO stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, odpowiednio:

- 12 miesięcy 2009 roku, tj. : 4,3406 PLN
- 12 miesięcy 2008 roku, tj. : 3,5321 PLN

Wybrane dane finansowe	31.12.2009 (w tys. EUR)	31.12.2008 (w tys. EUR)
Aktywa razem	78 077	80 850
Kapitał własny	44 034	40 411
Przychody netto ze sprzedaży	39 875	50 151
Zysk (strata) netto	259	-10 565
Przepływy pieniężne netto, razem	5 240	-3 466

n) wskazanie i objaśnienie różnic w wartości ujawnionych danych oraz istotnych różnic dotyczących przyjętych zasad (polityki) rachunkowości

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym tj. w okresie od 01.01.2009 r. do 31.12.2009 r. nie dokonywano istotnych zmian przyjętych zasad (polityki rachunkowości), w stosunku do zasad stosowanych do 31.12.2008 r.